

Dokument z posiedzenia

B8-0490/2016

20.4.2016

PROJEKT REZOLUCJI

złożony w następstwie pytania wymagającego odpowiedzi ustnej B8-0361/2016

zgodnie z art. 128 ust. 5 Regulaminu

w sprawie ataków na szpitale i szkoły stanowiących przypadki łamania międzynarodowego prawa humanitarnego (2016/2662(RSP))

Mark Demesmaeker, Nirj Deva, Eleni Theocharous
w imieniu grupy ECR

Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie ataków na szpitale i szkoły stanowiących przypadki łamania międzynarodowego prawa humanitarnego (2016/2662(RSP))

Parlament Europejski,

- uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka oraz inne instrumenty ONZ dotyczące praw człowieka,
- uwzględniając konwencje genewskie oraz inne instrumenty prawne dotyczące międzynarodowego prawa humanitarnego,
- uwzględniając konkluzje Rady do Spraw Zagranicznych z dnia 8 grudnia 2009 r. w sprawie promowania przestrzegania międzynarodowego prawa humanitarnego,
- uwzględniając Uaktualnione wytyczne Unii Europejskiej w sprawie promowania przestrzegania międzynarodowego prawa humanitarnego¹,
- uwzględniając sprawozdanie sekretarza generalnego ONZ z dnia 2 lutego 2016 r. na Światowy Szczyt Humanitarny zatytułowane „Jedna ludzkość, wspólna odpowiedzialność”,
- uwzględniając rezolucje Rady Bezpieczeństwa ONZ: rezolucję 1998 (2011), przyjętą w dniu 12 lipca 2011 r., i rezolucję 2143 (2014), przyjętą w dniu 7 marca 2014 r., w sprawie ochrony dzieci dotkniętych konfliktami zbrojnymi,
- uwzględniając rezolucję Zgromadzenia Ogólnego ONZ A/RES/64/290 z dnia 9 lipca 2010 r. w sprawie prawa do kształcenia w sytuacjach nadzwyczajnych,
- uwzględniając deklarację z maja 2015 w sprawie bezpiecznych szkół oraz wytyczne dotyczące ochrony szkół i uniwersytetów przed wykorzystaniem na cele wojskowe w czasie konfliktów zbrojnych,
- uwzględniając rezolucję z dnia 10 grudnia 2015 r. z 32. międzynarodowej konferencji Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężycy w sprawie poprawy zgodności z międzynarodowym prawem humanitarnym,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 25 lutego 2016 r. w sprawie sytuacji humanitarnej w Jemenie²,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 12 lutego 2015 r. w sprawie kryzysu humanitarnego w Iraku i Syrii, zwłaszcza w kontekście Państwa Islamskiego (IS)³,

¹ Dz.U. C 303 z 15.12.2009, s. 12.

² Teksty przyjęte, P8_TA(2016)0066.

³ Teksty przyjęte, P8_TA(2015)0040.

- mając na uwadze pytanie do Rady w sprawie ataków na szpitale i szkoły stanowiących przypadki naruszenia międzynarodowego prawa humanitarnego (O-000063/2016 – B8-0361/2016),
 - uwzględniając art. 128 ust. 5 i art. 123 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że społeczność międzynarodowa była w ostatnich latach świadkiem ogromnej liczby ataków na szpitale i szkoły w czasie konfliktów zbrojnych na całym świecie; mając na uwadze, że szpitale i szkoły muszą pozostawać strefami pokoju, w których ludność cywilna ma gwarancję ochrony w czasie konfliktu;
 - B. mając na uwadze, że szkoły i szpitale były celami ataków z użyciem broni o potężnej sile rażenia; mając na uwadze, że bezpieczeństwo personelu humanitarnego oraz rannych, którymi zajmuje się ten personel, jest często zagrożone, a ataki stanowią naruszenie międzynarodowego prawa humanitarnego, a także poważne zagrożenie dla przyszłości udzielania pomocy humanitarnej; mając na uwadze, że w następstwie ataków na obiekty pomocy humanitarnej pracownicy w niektórych przypadkach byli zmuszeni do opuszczenia obszarów objętych konfliktem;
 - C. mając na uwadze, że pierwszy Światowy Szczyt Humanitarny, który odbędzie się w Stambule w dniach 23–24 maja 2016 r., powinien doprowadzić do ponownego nakreślenia architektury pomocy humanitarnej, aby odpowiedzieć na przewidywany wzrost potrzeb humanitarnych powiązany z aktualnymi i przyszłymi wyzwaniem, takimi jak konflikty zbrojne, klęski żywiołowe, kryzysy związane z uchodźcami i bezpieczeństwo żywności;
 - D. mając na uwadze, że w swoim sprawozdaniu na Światowy Szczyt Humanitarny zatytułowanym „Jedna ludzkość, wspólna odpowiedzialność” sekretarz generalny ONZ zwraca uwagę na to, co określa mianem „cynicznej i brutalnej erozji poszanowania międzynarodowych praw człowieka i prawa humanitarnego” w sytuacji konfliktów zbrojnych, co grozi powrotem do czasów wojen totalnych; mając na uwadze, że w sprawozdaniu odnotowano, że do wspomnianej erozji przyczyniają się brak domagania się i propagowania przestrzegania naszych wspólnych norm oraz wspierania istniejących mechanizmów egzekwowania, monitorowania i rozliczalności;
 - E. mając na uwadze, że międzynarodowe prawo humanitarne, nazywane również prawem konfliktów zbrojnych, ma na celu złagodzenie skutków konfliktów zbrojnych poprzez ochronę podmiotów, które nie biorą udziału w konflikcie, i poprzez regulowanie środków i metod prowadzenia wojny;
 - F. mając na uwadze, że szpitale i personel medyczny są objęci ścisłą ochroną na mocy norm międzynarodowego prawa humanitarnego, a każdy zamierzony atak na ludność i infrastrukturę cywilną uważa się za poważne naruszenie międzynarodowego prawa humanitarnego;
 - G. mając na uwadze, że od 14 marca 2016 r. 52 państwa, w tym liczne, lecz nie wszystkie państwa członkowskie UE, poparły deklarację w sprawie bezpiecznych szkół po konferencji w Oslo poświęconej bezpiecznym szkołom, która odbyła się w maju 2015 r.;

- H. mając na uwadze, że podczas przygotowywania wytycznych UE w sprawie promowania przestrzegania międzynarodowego prawa humanitarnego Rada do Spraw Zagranicznych podkreśliła również znaczenie skutecznego zajęcia się skutkami poważnych naruszeń poprzez wspieranie odpowiednich mechanizmów rozliczalności oraz istotną rolę Międzynarodowego Trybunału Karnego, jaką może on odegrać w sprawach, w których dane państwo lub państwa nie są w stanie lub nie chcą sprawować swojej jurysdykcji. mając na uwadze, że wytyczne UE nakładają na „odpowiednie grupy robocze Rady” obowiązek monitorowania sytuacji, w których międzynarodowe prawo humanitarne może mieć zastosowanie, oraz wystosowywania w takich przypadkach zaleceń w zakresie promowania zgodności z międzynarodowym prawem humanitarnym (ust. 15 lit. a));
- I. mając na uwadze, że od 2012 do 2015 r. Międzynarodowy Komitet Czerwonego Krzyża (MKCK) zorganizował szeroko zakrojony proces konsultacji w sprawie sposobów poprawy ochrony prawnej ofiar konfliktów zbrojnych oraz możliwości poprawy skuteczności mechanizmów zgodności z międzynarodowym prawem humanitarnym;
- J. mając na uwadze, że państwa uczestniczące w 32. międzynarodowej konferencji Międzynarodowego Ruchu Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężyca w grudniu 2015 r. nie były w stanie osiągnąć porozumienia w sprawie nowego mechanizmu służącego poprawie zgodności z międzynarodowym prawem humanitarnym, zaproponowanego przez MKCK i rząd Szwajcarii; mając na uwadze, że proponowany nowy mechanizm wiązałby się ze zwoływaniem corocznego spotkania państw będących stronami konwencji genewskich; mając na uwadze, że państwa uczestniczące w konferencji uzgodniły uruchomienie międzyrządowego procesu służącego znalezieniu sposobów lepszego wdrażania międzynarodowego prawa humanitarnego z zamiarem osiągnięcia wyniku, który zostanie zaprezentowany podczas następnej konferencji międzynarodowej w 2019 r.;
1. pozostaje wstrząśnięty i głęboko zaniepokojony śmiertelnymi w skutkach atakami na szpitale i szkoły, do których coraz częściej dochodzi w ramach konfliktów zbrojnych na całym świecie i których celami oraz ofiarami są pacjenci, uczniowie, personel medyczny i nauczyciele, personel pomocy humanitarnej, wolontariusze i członkowie rodzin, a międzynarodowe potępienie rzadko prowadzi do niezależnych dochodzeń i prawdziwej rozliczalności; apeluje do państw członkowskich, instytucji UE, wiceprzewodniczącej / wysokiej przedstawiciel o uznanie prawdziwej skali tego nadzwyczajnego zjawiska i bezzwłoczne przygotowanie konkretnego, określonego w czasie planu działania mającego na celu pełnego wykorzystanie wpływów UE i jej państw członkowskich, aby powstrzymać takie naruszenia i nadużycia;
 2. potępia ataki na szpitale i szkoły jako zakazane prawem międzynarodowym i uważa, że takie akty mogą stanowić rażące naruszenia konwencji genewskich z 1949 r. oraz zbrodnie wojenne w rozumieniu Statutu Rzymskiego MTK; wyraża przekonanie, że ochrona placówek służby zdrowia i placówek oświatowych jako neutralnych stref chronionych w czasie konfliktów zbrojnych zależy od wyniku przejrzystych, niezależnych i bezstronnych dochodzeń w sprawie brutalnych ataków, które miały miejsce, oraz zapewnienia prawdziwej rozliczalności za popełnione zbrodnie;
 3. uważa, że pracownicy humanitarni wykonujący czynności ratujące życie w bardzo

trudnych warunkach muszą zawsze być objęci ochroną;

4. potępia wykorzystywanie szpitali i szkół przez strony konfliktów zbrojnych, co faktycznie czyni z nich cele ataków; przypomina, że osoby wykorzystujące osoby lub mienie objęte ochroną jako żywe tarcze lub kamuflaż również są winne łamania międzynarodowego prawa humanitarnego;
5. podkreśla, że oprócz bezpośredniego i fizycznego niszczenia szkół i szpitali ataki prowadzą do przymusowego zamykania lub przerywania pracy tych placówek i wywołują poważne szkody w systemach opieki zdrowotnej i edukacji w ujęciu ogólnym;
6. zachęca UE i jej państwa członkowskie do pełnego poparcia apelu sekretarza generalnego ONZ skierowanego do wszystkich członków ONZ o wykorzystanie sposobności, jaką stwarza Międzynarodowy Szczyt Humanitarny, na odnowienie zobowiązań do ochrony ludności cywilnej i pracowników humanitarnych poprzez poszanowanie dotychczas uzgodnionych zasad; podkreśla znaczenie nadane przez sekretarza generalnego ONZ umocnieniu międzynarodowych systemów ścigania i sądownictwa, w tym Międzynarodowego Trybunału Karnego, jako uzupełnienie ram krajowych, aby położyć kres bezkarności w przypadku łamania międzynarodowego prawa humanitarnego;
7. apeluje do UE i jej państw członkowskich o promowanie kompleksowego porozumienia na Światowym Szczycie Humanitarnym w zakresie praktycznych sposobów poprawy przestrzegania międzynarodowego prawa humanitarnego, takich jak propagowanie postanowień międzynarodowego prawa humanitarnego wśród władz regionalnych i krajowych, sił bezpieczeństwa, władz lokalnych i przywódców społecznych, oraz wspierania roli Międzynarodowego Trybunału Karnego w przerwaniu bezkarności za naruszenia międzynarodowego prawa humanitarnego;
8. uznaje istotność oraz bezprecedensowy charakter wytycznych UE w sprawie promowania przestrzegania międzynarodowego prawa humanitarnego, ponieważ żadne inne państwo ani organizacja nie przyjęły dotąd podobnego dokumentu; apeluje do UE i jej państw członkowskich o wdrożenie tych wytycznych;
9. apeluje do Rady do Spraw Zagranicznych oraz wiceprzewodniczącej / wysokiej przedstawiciel o zagwarantowanie, by unijne strategie polityczne i działania związane z międzynarodowym prawem humanitarnym zostały opracowane w spójny i skuteczny sposób, tak aby dokonać przeglądu aktualnego podziału obowiązków, w ramach którego wdrażanie wytycznych podlega przede wszystkim kompetencji grupy roboczej Rady ds. międzynarodowego prawa publicznego pod przewodnictwem prezydencji Rady; podkreśla w związku z tym, że wytyczne UE nakładają na „odpowiednie grupy robocze Rady” obowiązek monitorowania sytuacji, w których międzynarodowe prawo humanitarne może mieć zastosowanie, oraz wystosowywania w takich przypadkach zaleceń w zakresie promowania zgodności z międzynarodowym prawem humanitarnym (ust. 15 lit. a)); apeluje do odpowiednich grup roboczych Rady o wykorzystanie tego mandatu na zdajecie się aktualnym pilnym kryzysem braku zgodności;
10. przypomina o stanowisku przyjętym w wytycznych UE, zgodnie z którym we właściwych przypadkach rozważy się korzystanie z usług Międzynarodowej Komisji

Humanitarnej ds. Ustalania Faktów (IHFFC), utworzonej na mocy dodatkowego protokołu I do konwencji genewskich z 1949 r., która – mając możliwości ustalania faktów i pełniąc funkcję pośrednika – może pomóc w promowaniu przestrzegania międzynarodowego prawa humanitarnego; zwraca uwagę, że służby IHFFC nie były wykorzystywane, i apeluje do Rady UE, państw członkowskich UE oraz ESDZ o poważne rozważenie wykorzystania tej komisji, po raz pierwszy od czasu jej utworzenia, do zajęcia się sprawą ataków na szpitale i szkoły jako pilną sytuacją kryzysową dotyczącą poszanowania norm międzynarodowego prawa humanitarnego;

11. stwierdza z niepokojem ograniczoną aktualnie przestrzeń instytucjonalną społeczności międzynarodowej w zakresie działań dotyczących wspólnych obaw związanych z wdrażaniem międzynarodowego prawa humanitarnego; w związku z tym zwraca uwagę na brak porozumienia państw uczestniczących w 32. międzynarodowej konferencji Międzynarodowego Ruchu Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężyca w grudniu 2015 r. w kwestii nowego mechanizmu, który poprawiłby system zarządzania międzynarodowym prawem humanitarnym przez zwoływanie corocznego spotkania państw w celu poprawy dialogu i wprowadzenie okresowej sprawozdawczości na temat zgodności z międzynarodowym prawem humanitarnym na szczeblu krajowym; apeluje do UE i jej państw członkowskich o podjęcie prac w kierunku osiągnięcia lepszego wyniku w nadchodzącym procesie międzyrządowym;
12. podkreśla, że potrzeba większego zaangażowania, aby poprawić bezpieczeństwo organizacji humanitarnych i ich pracowników; popiera systematyczne włączanie do prawa międzynarodowego specjalnych klauzul poprawiających rozliczalność za ochronę pracowników misji humanitarnych, a także systematyczne monitorowanie ataków na pracowników pomocy humanitarnej;
13. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji wiceprzewodniczącej komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Radzie, Komisji, specjalnemu przedstawicielowi UE ds. praw człowieka, rządów i parlamentom państw członkowskich, sekretarzowi generalnemu ONZ, przewodniczącemu Zgromadzenia Ogólnego ONZ oraz rządów państw członkowskich ONZ.